

Tema 13

La programació en el primer cicle d'educació infantil.
Objectius, continguts (sabers) i mètodes pedagògics.
Les diferents unitats de programació.
La continuïtat entre els dos cicles d'educació infantil.
Mesures curriculars i vies de coordinació.

INTRODUCCIÓ

El Decret d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil, que inclou els cicles de zero a tres i de tres a sis anys, DECRET 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil, té com a principal novetat establir el currículum competencial i incorporar la coeducació i l'educació afectivosexual. A més, presenta el 0-6 com una etapa educativa única, amb identitat pròpia i una mateixa intencionalitat educativa. Segons ha afirmat el govern, es posa l'infant al centre de les decisions i el desenvolupament de les seves capacitats.

Com explicita la LEC (2009), l'educació infantil comprèn sis cursos, des dels 0 als 6 anys, i té caràcter voluntari. Tot i que normativament és una etapa voluntària, el segon cicle (de 3 a 6 anys) està molt generalitzat i pràcticament el 100% dels nens i nenes d'aquesta edat estan escolaritzats en centres educatius.

L'educació infantil és una etapa educativa en la qual els infants han d'anar desenvolupant aquelles competències que els farà possible viure relacions afectives saludables amb un mateix i segures amb els altres; conèixer i interpretar l'entorn, i anar adquirint estratègies d'aprenentatge i un grau d'autonomia per poder formar part d'una societat multicultural.

LA PROGRAMACIÓ EN EL PRIMER CICLE D'EDUCACIÓ INFANTIL

L'estructura de l'etapa

- L'etapa d'educació infantil té coma a objectiu el desenvolupament global de les capacitats dels infants durant els primers anys de vida.
- S'estructura en dos cicles: el primer, primera infància, comprèn entre els 0 i els 3 anys;

el segon, primer ensenyament, comprèn entre els 3 i els 6 anys d'edat.

- La finalitat de l'educació infantil és contribuir al desenvolupament emocional i afectiu, físic i motor, social i cognitiu dels infants.
- Al llarg dels dos cicles els infants han d'anar desenvolupant a través d'un treball globalitzat de les àrees curriculars les capacitats que els han de permetre desenvolupar-se coma persones.

Característiques del cicle

- La família és en tot moment el context educatiu més significatiu i de més responsabilitat. Pares i educadors han de posar-se d'acord en aspectes bàsics en la vida quotidiana de l'infant (alimentació, descans...). A més a més, l'infant és necessari que percebi que es troba en dos contextos que no són aliens l'un de l'altre.
- Aquest cicle és cabdal per aconseguir una sèrie d'aprenentatges (compartir, seguir ritmes, progressar en l'autonomia, equilibri emocional...). Els petits aprenen una sèrie de continguts que els permeten entendre el món que els envolta i compartir amb els adults cada cop més elements.

Característiques evolutives dels infants de 0-3 anys

- Passa d'una dependència total de l'adult a una certa autonomia que el permet moure's amb llibertat i comunicar-se amb els demès amb voluntat i intenció.
- Es produeixen fites bàsiques pel desenvolupament integral de la persona: des del creixement de les extremitats del cos, a l'enfortiment de l'esquelet i dels músculs. Els moviments reflexos innats van desapareixent fent tot un procés d'adaptació al medi. Aconsegueixen aixecar el cap, dominar la trajectòria de les extremitats superiors i, per últim, el control palatí de la mà desenvolupant la possibilitat d'utilitzar els dits com a pinces i agafar els objectes amb precisió.
- Comença a ser conscient del seu cos i a moure'l amb voluntat. Es produeix el control d'esfínters i saben demanar el que necessiten al voltant dels dos anys.
- Poden jugar, fer comparacions, construccions, descargolar, cargolar, obrir i tancar cremalleres...
- Organitzant les rutines de forma adequada, a la seva edat, els nens i nenes poden fer moltes coses sense l'ajut directe de l'adult.
- El llenguatge oral és una necessitat i apareix com a resposta a la relació amb l'adult. Està relacionat amb la capacitat de pensament i amb la funció simbòlica que fa que vagin donant-li cos i forma als fonemes, paraules i frases.
- L'etapa d'oposició, la visió animista de la vida, l'egocentrisme...són característiques pròpies d'aquest cicle.

El Projecte Educatiu PEC i la programació anual PGA

El Projecte Educatiu presenta els principis pedagògics i organitzatius, la ubicació, la composició de la comunitat educativa, els valors, els objectius i les prioritats pedagògiques i, a més, a d'incloure:

- La concreció per al desenvolupament del currículum
- Les característiques de l'entorn social, cultural i sociolingüístic i els criteris de l'ús de la llengua.
- Els criteris d'educació inclusiva.
- La concreció dels criteris metodològics, organitzatius i de seguiment i observació.

- L'organització de l'horari escolar, mesures per a l'acolliment i l'adaptació dels infants.
- La concreció dels mitjans de relació amb les famílies.

La Programació Anual ha d'explicitar:

- La prioritat en els objectius globals de l'any.
- Les activitats generalitzades.
- El seguiment de l'avaluació.
- Concretar un calendari d'actuacions específiques.
- L'horari lectiu i de treball exclusiu dels educadors i les reunions pedagògiques i de coordinació amb les famílies.

La Programació Anual es presenta al Consell escolar i inclou aspectes com:

- El respecte pels infants i l'atenció a les seves necessitats educatives, afectives, físiques i de relació familiar.
- Tenir present la protecció dels seus drets.
- El foment dels valors.
- La conciliació de la vida familiar i l'activitat laboral dels seus pares, mares o tutors.

PROGRAMAR AL PRIMER CICLE D'EDUCACIÓ INFANTIL

Programar consisteix en l'explicitació de les intencions educatives i del pla d'actuació o intervenció d'un equip docent durant un període de temporal determinat

El caire educatiu de tota l'etapa fa que sigui necessària la reflexió i la planificació d'allò que volem que aprenguin els infants, és a dir, els objectius, la forma en què s'incidirà en l'assoliment progressiu de les capacitats, la concreció dels continguts globalitzats i la recerca de diferents estratègies metodològiques com a resposta a les diferents formes d'aprendre de l'alumnat, entre altres aspectes.

La concreció del currículum

El treball de concreció es realitza a diversos nivells:

- Les grans línies del seu desplegament curricular que han de contemplar-se en el PEC.
- Les programacions anuals, adaptant els objectius de cicle i els sabers en concordança amb els diferents nivells evolutius i el context sociocultural dels infants; s'han de revisar les estratègies metodològiques, d'organització grupal i les mesures de suport i establir criteris d'avaluació i d'atenció a la diversitat per facilitar i garantir l'adquisició d'aprenentatges bàsics.
- Les unitats didàctiques o situacions d'aprenentatge en què es concreta l'ensenyament i l'aprenentatge a l'aula.

Principis generals

1. L'educació infantil s'organitza d'acord amb els principis rectors del sistema educatiu de Catalunya previstos a la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació.

2. L'educació infantil contribueix al desenvolupament integral i harmònic dels infants, en totes les seves dimensions, tant personals com de relació amb les altres persones, en col·laboració amb les famílies i l'entorn, i garanteix la igualtat d'oportunitats.
3. L'etapa d'educació infantil es basa en les diverses experiències i aprenentatges dels infants, ha de promoure entorns i contextos que potenciïn la seva curiositat natural i els seus desitjos d'aprendre, adaptant-se de manera personalitzada al seu moment evolutiu i al seu ritme d'aprenentatge, dins d'un clima de benestar que ofereixi oportunitats de joc, moviment, relació, experimentació i descans.
4. Amb l'objectiu de garantir els principis d'equitat i d'inclusió, la planificació, la gestió i el desenvolupament de l'etapa d'educació infantil ha de compensar els efectes de les desigualtats d'origen cultural, social i econòmic, i ha de vetllar per la detecció i la intervenció precoç de les necessitats educatives, en col·laboració amb les famílies. Amb aquest mateix objectiu, ha de compensar els efectes que els valors socials i culturals basats en missatges d'estereotips de gènere, heteronormatius i discriminatoris tenen en l'aprenentatge i l'evolució dels infants.
5. Les mesures organitzatives, metodològiques i curriculars que s'adoptin s'han de regir pel reconeixement dels drets dels infants i per la implementació, entre d'altres, dels principis del disseny universal per a l'aprenentatge.

Elements del currículum

Els elements del currículum són les competències clau, les competències específiques, els criteris d'avaluació, els sabers i les situacions d'aprenentatge.

OBJECTIUS, CONTINGUTS (SABERS) I MÈTODES PEDAGÒGICS

L'etapa d'educació infantil suposa l'inici del procés de desenvolupament de les competències clau, que seran les eines per continuar aprenent al llarg de la vida i que apareixen recollides a la Recomanació del Consell de la Unió Europea de 22 de maig de 2018. Aquestes competències, que s'aniran assolint durant l'educació bàsica, són les següents:

- Competència en comunicació lingüística.
- Competència plurilingüe.
- Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria.
- Competència digital.
- Competència personal, social i d'aprendre a aprendre.
- Competència ciutadana.
- Competència en pensament creatiu.
- Competència en consciència i expressió culturals

L'assoliment d'aquestes competències al llarg de l'escolarització dels infants els permetrà donar resposta als reptes principals del segle XXI: planificar hàbits de vida saludables, protegir el medi ambient, resoldre conflictes de forma pacífica, actuar com a consumidors responsables, utilitzar de manera ètica i eficaç les tecnologies, promoure la igualtat de gènere, relacionar-se amb empatia, cooperar i conviure en societats obertes i canviants, apreciar el valor de la diversitat, formar part d'un projecte col·lectiu i mostrar desig per continuar aprenent al llarg de la vida.

Objectius generals

L'educació infantil ha de contribuir que els infants desenvolupin les competències específiques que els permetin:

1. Conèixer el propi cos i el dels altres, adonant-se de les seves possibilitats, i progressar en el seu domini, el moviment i la coordinació.
2. Assolir progressivament seguretat afectiva i benestar emocional, i anar-se formant una autoimatge positiva una imatge positiva dels altres.
3. Anar adquirint autonomia en situacions quotidianes, resolent i superant nous reptes, de forma creativa.
4. Observar i explorar l'entorn proper, natural, social i cultural, amb una actitud de curiositat, indagació i respecte.
5. Comunicar-se i representar la realitat a través de diferents llenguatges i formes d'expressió. f) Gaudir i relacionar-se positivament amb els altres en igualtat, conivir en la diversitat i adquirir progressivament hàbits de convivència i relació social.
6. Explorar l'ús del raonament matemàtic, la lectura i l'escriptura, la imatge, el moviment, el gest i el ritme, des de les situacions quotidianes i contextualitzades, i resoldre, organitzar, comprendre o comunicar aspectes de la realitat propera.
7. Desenvolupar actituds que fomentin la igualtat entre tots els gèneres, la salut, la cura, el consum responsable, els hàbits sostenibles i el respecte i la valoració de la diversitat.
8. Gaudir de l'aprenentatge, pensar i crear, qüestionar-se, plantejar i acceptar la crítica i progressar en l'aprenentatge d'una manera cada vegada més autònoma i estructurada.

Els eixos de desenvolupament i aprenentatge a l'educació infantil són:

- Un infant que creix amb autonomia i confiança.
- Un infant que es comunica amb diferents llenguatges.
- Un infant que descobreix l'entorn amb curiositat.
- Un infant que forma part de la diversitat del món que l'envolta.

Aquests eixos, intrínsecament relacionats entre si, requereixen un plantejament educatiu que promogui situacions d'aprenentatge globals, significatives i estimulants que ajudin a establir relacions entre tots els elements que els formen.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES. SABERS. CRITERIS. Annex 2

L'avaluació

Seguiment i avaluació dels aprenentatges

1. El seguiment i l'avaluació tenen per finalitat conèixer el desenvolupament de cada infant i la seva evolució, per tal de poder-los proporcionar els suports i aplicar les estratègies més adients per afavorir l'aprenentatge. També han de servir per compensar punts de partida de diverses possibles desigualtats.
2. L'avaluació ha de ser contínua, global i formativa. S'ha de tenir en compte el nivell de desenvolupament de les competències específiques i el progrés en el conjunt dels processos d'aprenentatge. L'observació directa, atenta i sistemàtica, la conversa i la documentació pedagògica constitueixen les eines principals del procés d'avaluació. El seguiment i l'avaluació s'han d'entendre com l'observació i l'anàlisi sistemàtica del procés de desenvolupament i aprenentatge dels infants
3. El seguiment i l'avaluació són components essencials de l'aprenentatge de cada infant i han de formar part de la dinàmica habitual i quotidiana de l'escola bressol i l'escola i de la programació i planificació didàctica en coherència amb el projecte educatiu del centre.
4. Per a l'avaluació dels processos de desenvolupament i aprenentatge dels infants del segon cicle d'educació infantil, s'han de prendre com a referència els criteris d'avaluació de final d'etapa, que també poden orientar les decisions que es prenen al primer cicle.
5. L'equip educatiu de cada cicle ha de dedicar, de forma regular i continuada, un espai de coordinació per establir els aspectes sobre els processos de desenvolupament i aprenentatge que cal observar i ha de disposar de diferents instruments de registre per recollir sistemàticament les observacions d'aquest procés.
6. L'equip educatiu del primer cicle d'educació infantil s'ha de reunir al llarg del curs amb l'objectiu de posar en comú les observacions recollides sobre els processos de desenvolupament dels infants. Aquest seguiment també ha d'ajudar a reflexionar sobre la pròpia pràctica educativa i facilitar que els equips educatius valorin, conjuntament, l'adequació de les estratègies, propostes o recursos emprats en un procés continu de millora i innovació.
7. L'equip educatiu del segon cicle d'educació infantil s'ha de reunir com a mínim un cop al trimestre per fer el seguiment i l'avaluació del procés educatiu i d'aprenentatge. En aquestes sessions s'han d'establir les mesures d'adequació, la modificació d'estratègies i els ajustaments de programació que convinguin per a les activitats educatives del cicle. L'avaluació també ha d'ajudar a reflexionar sobre la pròpia pràctica educativa i facilitar que els equips educatius valorin, conjuntament, l'adequació de les estratègies, propostes o recursos emprats en un procés continu de millora i innovació.
8. Els centres han de facilitar mecanismes que permetin incorporar la veu de les famílies

en el procés de seguiment i avaluació i col·laborar en les mesures que es prenguin conjuntament, per afavorir l'evolució dels infants. El traspàs de la informació a les famílies sobre l'evolució del procés de desenvolupament i aprenentatge de cada infant s'ha de fer mitjançant un contacte personal i proper.

9. En el primer cicle d'educació infantil el contacte ha de ser quotidià, personal i proper i cal programar una entrevista com a mínim entre el tutor o tutora i la família al llarg del curs escolar per compartir informació rellevant sobre el procés de desenvolupament i aprenentatge de l'infant. Les escoles bressol poden completar aquesta informació amb altres suports que recullin l'evolució de l'infant.
10. Al segon cicle d'educació infantil, cal informar les famílies cada curs del procés evolutiu de cada infant, s'ha de garantir una entrevista personal com a mínim al llarg del curs i cal lliurar com a mínim un informe qualitatiu escrit abans de finalitzar el segon trimestre.
11. L'equip educatiu del segon cicle d'educació infantil ha de decidir el format concret de l'informe qualitatiu escrit que es lliura a les famílies.
12. Tant l'entrevista com l'informe qualitatiu escrit han d'incloure l'evolució dels aspectes de desenvolupament i aprenentatge dels infants i han de reflectir la valoració dels progressos i dificultats observats, els aspectes personals i de relació de l'infant, i les estratègies o els recursos complementaris que s'hagin pogut adoptar.
13. Correspon al tutor o tutora de cada grup coordinar les accions de seguiment, observació i avaluació realitzades per la resta de l'equip educatiu i el traspàs d'informació a les famílies. El tutor o tutora de l'infant ha de realitzar les entrevistes i complimentar els informes qualitatius escrits, tenint en compte les aportacions de la resta de l'equip educatiu que acompanya el grup d'infants. El resum i les conclusions preses durant l'entrevista i l'informe qualitatiu escrit que s'ha de lliurar a les famílies s'han d'incorporar a l'arxiu de cada infant.
14. Excepcionalment, un infant pot romandre un any més en qualsevol curs del segon cicle de l'educació infantil, a proposta de l'equip educatiu del cicle, que ha d'anar acompanyada de l'informe elaborat pels serveis educatius i de l'acord de la família, i amb l'aprovació del director o directora del centre. En alguns casos pot comportar l'elaboració d'un pla de suport individualitzat.
15. La decisió que un infant romangui un any més en un mateix curs només es pot adoptar una vegada durant l'etapa.

L'atenció a la diversitat

Atenció educativa en el marc d'un sistema educatiu inclusiu

1. L'atenció personalitzada ha de ser el principi comú de l'acció educativa per part de tot l'equip educatiu que atén els infants de l'educació infantil, tenint en compte els ritmes de desenvolupament i d'aprenentatge i les singularitats de cada infant.
2. Al segon cicle de l'educació infantil, la comissió d'atenció educativa inclusiva ha de garantir l'atenció als infants que presentin necessitats específiques.

3. Cada equip educatiu ha de preveure el grau d'intensitat de les mesures i els suports universals, addicionals i intensius, segons el cas, per garantir la presència i la participació dels infants i assolir el màxim desenvolupament de les seves capacitats.
4. Les mesures i els suports per a l'atenció educativa als infants s'han de preveure al projecte educatiu de centre i a les normes d'organització i funcionament de centre i s'han de concretar en la programació general anual, i avaluar-se en la memòria anual i en les programacions o planificacions didàctiques.
5. S'han de considerar de forma significativa les necessitats dels infants en el moment en què es detectin. S'han de determinar actuacions per a la detecció precoç de les necessitats específiques de suport educatiu que pugui presentar l'infant, a fi i efecte de prendre les decisions essencials per a una intervenció i atenció primerenca afavoridores d'un progrés en desenvolupament maduratiu i en l'aprenentatge.
6. El pla de suport individualitzat ha de recollir la planificació de mesures, actuacions i suports per donar resposta a les necessitats educatives d'aquells infants del segon cicle d'educació infantil que ho necessitin, en tots els contextos en què es desplega el projecte educatiu.
7. El responsable de coordinar l'elaboració d'aquest pla i de fer-ne el seguiment és el tutor o tutora de l'infant i s'ha de comptar amb la participació dels pares, mares o tutors o tutores legals, se'ls ha d'escoltar durant el procés de presa de decisions i s'ha de considerar el seu acord en les decisions finals.

Principis pedagògics

1. Unes experiències d'aprenentatge globalitzades, significatives i funcionals, fonamentades en els interessos i necessitats dels infants, que fomentin, amb l'acompanyament educatiu, la presa de decisions i la capacitat d'aprendre per si mateixos, tot respectant els diferents ritmes evolutius. Aquestes experiències s'han de basar en el joc, l'experimentació i el moviment, i en contextos d'aprenentatge col·laboratius i emocionalment positius. S'han de dur a terme en un clima de respecte, tolerància i participació per potenciar l'autoestima de l'infant, els valors i unes relacions socials basades en la igualtat, l'equitat i el respecte a la diversitat.
2. Una transició positiva i propera des de l'entorn familiar a l'escola bressol i/o l'escola, així com la continuïtat entre cicles i entre etapes.
3. L'adquisició d'autonomia personal dels infants i l'elaboració d'una autoimatge positiva, equilibrada, igualitària i lliure d'estereotips discriminatoris.
4. L'atenció progressiva al desenvolupament afectiu, a la vivència emocional, al moviment i els hàbits de control corporal, a les manifestacions de la comunicació i del llenguatge, i a les pautes elementals de convivència i relació social, així com al descobriment de l'entorn.
5. El foment d'hàbits de promoció de la salut i el benestar, i de consum responsable i sostenible, partint de situacions properes i quotidianes.
6. La incorporació de la coeducació i l'educació afectivosexual per promoure el des-

envolupament de les persones al marge dels estereotips i rols en funció del sexe, l'orientació sexual, la identitat o l'expressió de gènere, i per afavorir la construcció d'una sexualitat positiva, igualitària i saludable.

7. El treball col·laboratiu del conjunt de les persones de referència dels infants en el centre, en el marc del projecte educatiu del centre, amb la finalitat d'aconseguir una acció educativa sòlida, dinàmica i corresponsable.
8. La prioritització del joc dins la vida quotidiana com a font de benestar, gaudi, desenvolupament, aprenentatge i relacions, en el disseny dels espais, en l'organització del temps i en la preparació dels diferents materials.

LES DIFERENTS UNITATS DE PROGRAMACIÓ

Les Unitats permanents al llarg del curs:

- Relacionades amb les rutines de la vida quotidiana (la resolució de les necessitats diàries com l'àpat, el descans i la higiene, el control d'esfínters)...
- Activitats habituals a hores fixes: (entrades i acollida dels nens al matí, l'hora del conte, l'hora del pati...).
- Zones o racons d'activitats: (els racons de joc simbòlic, joc didàctic, els ambients d'aprenentatge i altres.
- Converses o l'estona de parlar.
- Estones d'experimentació i l'exploració (la panera dels tresors, catifes d'activitat exploratòria...)
- La pràctica psicomotriu, el llenguatge musical, la grafomotricitat i l'ús de la biblioteca que precisen un lloc fix.

Les Unitats temporals o de curta durada:

- Algunes poden planificar-se per les característiques concretes que té un període específic de l'any i que afecten pràcticament a l'aula ordinària (per ex: el període d'adaptació dels nens al centre, una sortida...).
- Les unitats temàtiques com els centres d'interès.
- Els projectes que aglutinen activitats dirigides a la consecució d'un objectiu malgrat ser infants molt petits, poden fer moltes coses i interessar-se per molts afers.
- Els tallers, els quals tenen la característica d'estar dedicats a l'adquisició d'unes tècniques concretes d'utilització d'instruments i materials per construir alguna cosa.
- Les festes i celebracions, per gaudir i generar cohesió de grup.

LA CONTINUÏTAT ENTRE ELS DOS CICLES D'EDUCACIÓ INFANTIL

L'educació infantil és una etapa educativa en la qual els infants han d'anar desenvolupant aquelles competències que els farà possible viure relacions afectives saludables amb un mateix i segures amb els altres; conèixer i interpretar l'entorn, i anar adquirint estratègies d'aprenentatge i un grau d'autonomia per poder formar part d'una societat multicultural.

L'escola bressol i l'escola són uns espais socials de cohesió, integració i participació. Uns espais privilegiats plens d'aprenentatges, vivències emocionals, relacions socials i valors ètics i democràtics. Uns espais de vida on es creen contextos de desenvolupament i aprenentatge i d'atenció i cura en un marc de benestar i seguretat. L'educació ha de fomentar la responsabilitat personal i comunitària i ajudar l'infant en la construcció d'una autoimatge positiva, promovent l'educació de l'autoestima, la convivència i l'afany de superació.

En el primer cicle d'educació infantil el contacte ha de ser quotidià, personal i proper i cal programar una entrevista com a mínim entre el tutor o tutora i la família al llarg del curs escolar per compartir informació rellevant sobre el procés de desenvolupament i aprenentatge de l'infant. Les escoles bressol poden completar aquesta informació amb altres suports que recullin l'evolució de l'infant.

L'escola bressol ha d'obrir un arxiu personal per a cada nen i nena que s'incorpora al centre, on hi ha de constar la fitxa de dades bàsiques de l'infant i el resum d'escolarització individual.

L'etapa d'educació infantil entesa com una única etapa, amb identitat pròpia, pren sentit des de la coherència i la continuïtat entre els dos cicles que la formen.

Els aspectes rellevants del primer cicle són els processos de coneixement i domini del propi cos, la construcció d'una trama de relacions i interaccions en l'entorn físic i social, i l'ús dels llenguatges que fan possibles aquestes relacions. Tot això regit pel respecte als diferents ritmes individuals de cada infant i a les cures essencials en un entorn afectiu, participatiu i d'igualtat que li proporcionin confiança, benestar i seguretat. La identitat i el valor d'aquest cicle recauen en el fet que acull i acompanya els infants en els seus primers anys de vida. Uns anys en què s'esdevenen canvis i aprenentatges molt significatius en la vida d'un infant, en què passa d'una dependència de la persona adulta en molts aspectes a una autonomia que li permet anar descobrint i conquerint el món que habita. Acollir i acompanyar en aquesta etapa tan especial de la vida, amb la sensibilitat que requereix, és el repte principal de les persones educadores d'aquest cicle.

L'acció educativa del primer cicle es contextualitza en la quotidianitat i ha de tenir en el dia a dia un temps pausat i relaxat que combini moments de joc amb les atencions imprescindibles als diferents ritmes i necessitats de repòs, alimentació i higiene de l'infant, que garanteixi un context de confiança, seguretat i benestar. L'estabilitat en les relacions que li proporciona la vida quotidiana ofereix a l'infant l'oportunitat de desenvolupar les seves capacitats en un ambient preparat, en què té dret a poder triar allò que vol fer dins un ampli ventall de propostes de joc i en què pot anar superant petits reptes de manera autònoma. En aquest cicle s'ofereix a l'infant l'oportunitat d'estar en un entorn que amplia i diversifica l'experiència viscuda en el context familiar i a la família se li permet trobar un espai on pugui compartir la seva experiència de vida amb altres famílies i amb les persones educadores.

Tot i que la realitat educativa inclou el segon cicle d'educació infantil dins d'un context escolar diferent del primer cicle, s'han de concebre els dos cicles com una única etapa amb principis, objectius i competències específiques comuns que la doten de sentit per si mateixa.

MESURES CURRICULARS I VIES DE COORDINACIÓ

Els informes poden ser uns dels documents que en facilitaran aquest traspàs i l'equip educatiu

de cycle decidirà sobre els aspectes de l'observació i elaborar els diferents instruments de registre per a les observacions dels progressos de l'alumnat i la comunicació amb les famílies i el segon cycle de l'educació infantil.

A l'inici del cycle, el centre educatiu ha d'obrir un arxiu personal per a cada infant amb el nom i cognoms i les dades del centre, del qual formen part els documents oficials d'avaluació, la fitxa de dades bàsiques, el resum d'escolarització i l'informe global individualitzat de final de cycle elaborat pels centres, que ha de reflectir el procés educatiu seguit per l'infant. El centre també ha d'establir, a començament de curs, el calendari de reunions i entrevistes amb les famílies. S'han de garantir, com a mínim, una entrevista individual a l'inici de l'escolaritat, una altra al llarg de cada curs i una reunió col·lectiva a l'inici de cadascun dels cursos del cycle.

CONCLUSIÓ

Per finalitzar aquest document sobre la programació exposarem unes **reflexions**:

NO ELS ANOMENEM ALUMNES: Quan ens referim als nens i nenes d'aquesta etapa educativa, he de referir-nos a ells com infants, nens i nenes, criatures, etc. en tot cas cal evitar la terminologia d'alumnes, ja que no estan a l'escola per aprendre sinó per experimentar, jugar, compartir, socialitzar-se, etc.

MESTRES I EDUCADORS: Els adults que treballen en aquesta etapa són professionals amb formació acadèmica de mestres i de tècnics superiors en educació infantil. Donada la seva proporcionalitat en el cycle corresponent, als que treballen a la primera infància els podem **anomenar educadors** (i així estan els dos inclosos) i als que estan al primer ensenyament són mestres (excepte els centres que tenen un tècnic en educació infantil per suport a I3) que és un TEEI.

EQUIP EDUCATIU: Tot i que a la primera infància, tothom anomena equip educatiu al conjunt d'educadors que intervenen en un grup d'infants, al primer ensenyament està costant més generalitzar aquesta terminologia. Si tenim clar que no són alumnes, els mestres haurien de ser més educadors que docents, per tant, en coherència també hauríem de parlar d'equip educatiu, com el conjunt de mestres que intervenen en un grup (tutor + altres mestres).

CONCEPTE D'AVALUACIÓ: L'avaluació a l'etapa infantil ha de tenir una concepció diferent que en altres etapes del sistema educatiu. Gairebé hi ha consens en el fet que avaluar no consisteix a aplicar una sèrie d'ítems i donar-los una quantificació, posar-los un nombre, ni tan sols un adjectiu (bé, regular, suficient, etc.). Aquests ítems responen a continguts i objectius dissenyats dels quals la infància és absent. La riquesa de l'observació dels processos no resideix en fenòmens quantificables. S'observa en una sèrie de fenòmens complexos i discontinus: en una actuació, en una mirada, una paraula entesa, un moment d'escolta, en un temps d'actuació o de silenci.

RELACIÓ AMB LES FAMÍLIES: És funció educativa acostar-se afectivament i respectuosament a les peculiaritats de cada família, de la seva situació, tenint en compte elements estructurants, identitaris i socioculturals: famílies monoparentals, nombroses, de patró més convencional, separades per motius diversos, ajuntades amb altres famílies, amb progenitors 21 del mateix sexe...; opinions, punts de vista, formes de viure la quotidianitat, coses que solen fer, valors i significats, costums, llengües, elements de les seves històries.

BIBLIOGRAFIA

- ÒDENA, Pepa (2011). L'infant i l'escola bressol. Educar de 0 a 6 anys. Temes d'infància. Barcelona. Graó
- BASSEDAS, E i altres (1996). Aprendre i ensenyar a l'educació infantil. Barcelona. Graó
- LAGUÍA, M.J. (1991). Racons d'activitat a l'escola infantil 0-6. Barcelona. Graó
- Documents per a l'organització i gestió dels centres curs 2018-19.

MARC NORMATIU I LEGISLACIÓ

- Llei Orgànica 2/2006, del 3 de maig, d'educació (LOE)
- Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació (LEC)
- Orientacions per a l'avaluació. Educació infantil, segon cicle. 2020
- Decret 150/ 2017 del 17 d'octubre a l'atenció educativa en el marc d'un sistema educatiu inclusiu
- Llei Orgànica 3/2020, de 29 de desembre, per la qual es modifica la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació
- RESOLUCIÓ EDU/4037/2022, de 21 de desembre, de convocatòria dels processos d'estabilització, mitjançant el sistema selectiu de concurs oposició per a l'ingrés a la funció pública docent.
- DECRET 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil.

Webgrafia

- <http://xtec.gencat.cat/web/.content/curriculum/infantil/bibliografia/Z.-COM-PROGRAMAR.pdf>

OPOSapp!